

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 7/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om nationella stöd till jord- bruket och trädgårdsodlingen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 april 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (RP 30/2008 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef Heimo Hanhilahti, äldre regeringssekreterare Katri Valjakka och konsultativ tjänsteman Esa Hiiva, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Janina Groop-Bonde-stam, justitieministeriet
- enhetschef Vesa Perätalo, Landsbygdsverket

- specialrådgivare Leena Ala-Orvola, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- ombudsman Rikard Korkman, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- finansministeriet
- Ålands landskapsstyrelse
- Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
- Livsmedelsindustriförbundet rf
- Handelsträdgårdsförbundet rf
- Trädgårdsförbundet rf
- Finlands Fjäderfäförbund rf
- Suomen Sikayrittäjät ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen ändras. Det förhandlingsresultat angående nationella inkomststöd till södra Finland för 2008—2013 som Finland och Europeiska gemenskapernas kommission har nått ska beaktas i lagen. Nya stödformer till södra Finland är enligt förslaget från 2008 hektarstöd för husdjurslägenhet och stöd för specialväxter på odlingsarealer för frilandsgrönsaker och stärkelsepotatis. Enligt propositionen ska det från ingången av 2009 som

nationellt stöd till södra Finland kunna beviljas stöd till svin- och fjäderfähus-hållning som är frikopplat från produktionen och kompensation för strukturförändringar inom svin- och fjäderfähus-hållningen.

Möjligheten att bevilja undantag från de tekniska kraven i fråga om växthusens konstruktion föreslås bli slopad efter stödåret 2008. I lagen föreslås dessutom vissa tekniska ändringar och preciseringar.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001), nedan lagen om nationellt stöd, trädde i kraft den 1 januari 2002. Lagen har senare ändrats eftersom stödsystemet och vissa lagar har ändrats. Lagen ändras nu för att förhandlingsresultatet mellan Finland och kommissionen angående nationellt stöd till södra Finland för 2008—2013 ska kunna beaktas.

Utifrån det stödprogram som kommissionen har godkänt betalas det ut stöd för tre huvudgrupper: 1) idisslare (mjölkproduktion, nötköttsproduktion, får- och getskötsel och hästhållning), 2) svin- och fjäderfåhållning (svinuppfödning, äggproduktion och produktion av fjäderfäkött) och 3) trädgårdsodling (växthusproduktion och lagring av trädgårdsprodukter). Dessutom får arealbaserat stöd betalas ut till husdjursgårdar i form av hektarstöd och på grundval av odlingsarealer för frilandsgrönsaker och stärkelsepotatis till södra Finland i form av stöd till specialväxter.

Stödperioden 2008—2013 kommer betalningsfullmakten för inkomststöd gradvis att sjunka från högst 93,9 2008 till högst 62,93 miljoner euro 2013. För 2007 års produktion var det tillåtet att betala högst 94,0 miljoner euro i stöd. I slutet av stödperioden revideras kompensationsbidraget, men effekterna beaktas inte i betalningsfullmakten.

I en rapport till utskottet påpekas det att ett kriterium för hektarstödet till husdjursgårdar är att driftscentrumet på sökandens gård och åkermarken måste finnas på stödberättigat område. Om en stor del av åkrarna finns på stödområde C, betyder detta att skiftena inte får något hektarstöd för hursdjursgårdar. Utskottet påpekar att förhandlingsresultatet mellan Finland och kommissionen gäller stöd enligt artikel 141 som bara kan betalas ut till stödområdena A och B. Kommissionens beslut K(2008)696 om stödprogrammet tillåter således inte att stöd ges ut till åkerskiften i stödområde C. I meddelandet till kommissionen har Finland lämnat en förteckning över kommunerna i stödområdena A och B.

Kompensationen för strukturförändringar inom svin- och fjäderfåhållningen ska grunda sig på en referenskvantitet, som huvudsakligen består av det antal djurenheter som sökanden har fått stöd för stödåret 2007. I en rapport till utskottet anses det att sökandena bör ha möjlighet att välja om referenskvantiteten ska grunda sig på stödet per djur 2006 eller 2007. Av kommissionens beslut om det nationella stödet till södra Finland framgår det emellertid att det direkta inkomststödet till svin- och fjäderfåhållningen ska frikopplas från produktionen från och med 2009 och att beloppet i stället ska räknas ut på referenskvantiteten. Enligt beslutet ska referenskvantiteten basera sig på respektive gårdars djurenheter 2007 eller, i särskilda fall, 2006. Också djurenheter som lagts till vid uthyrning, investeringar för utvidgning och nybygge av en produktionsbyggnad ska beaktas. Därmed strider den fria valmöjligheten mellan stödåren 2006 och 2007 mot det notifierade och outtagna 141-beslutet. Enligt propositionen ska referenskvantiteten kunna fastställas enligt antalet djurenheter 2006, om det antal djurenheter som stödet grundar sig på 2007 var minst 10 procent mindre än normalt på grund av ombyggnad av produktionsbyggnaden, ändrat produktions sätt eller på grund av produktionscykeln.

I en rapport till utskottet framhålls det att djurenheterna inom kalkonproduktionen bör omprövas. I bilaga II till kommissionens beslut om det nationella stödet till södra Finland läggs bland annat omräkningskoefficienterna för djurenheter fast. I överensstämmelse med beslutet är omräkningskoefficienten för moderdjur av kalkon 0,026 och för en djurenhet behövs det minst 190 slaktade kalkoner. Liknande bestämmelser om koefficienter finns i kommissionens beslut K(2005)4411 om 2007. Enligt beslutet är avelshannar till kalkoner inte stödberättigade. Stödet till kalkoner stödåret 2007 läggs fast utifrån antalet slaktade fåglar och en djurenhet består av 223 slaktade kalkoner. Koefficienten per stödenhet har varit lika stor ända sedan 2000. Om djurenheterna för kalkon ska omprövas krä-

ver det, enligt uppgifter till utskottet, för det första att stödkriterierna för stödåret 2007 ändras retroaktivt. Med beaktande av kommissionens beslut kräver det för det andra också nya förhandlingar mellan Finland och kommissionen och ett nytt beslut av kommissionen om de nationella stöden till södra Finland.

Det utfärdas årligen bestämmelser genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet hur stödet till växthusproduktion ska verkställas. Förordningen innehåller också tekniska krav på växthus. Om de tekniska kraven medför allvarliga problem kan de i förekommande fall ändras eller lindras i jord- och skogsbruksministeriets förordning för stödåret 2009. Det är viktigt att ministeriet utreder vilka problem ändringen eventuellt kan medföra för de tekniska kraven på växthus hösten 2008 och samtidigt bedömer om förordningen behöver ändras. Syftet med att undantag inte ska kunna medges från de tekniska kraven på växthus är, enligt uppgifter till utskottet, att stödet ska gå till yrkesmässigt högkvalitativ odling och att det ska finnas färre möjligheter att kringgå stödvillkoret.

Med hänvisning till propositionen och annan information anser utskottet förslaget vara nödvändigt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med anmärkningarna ovan och ändringsförslagen nedan.

Detaljmotivering

10 d §. Höjning av referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus-hållning. Referenskvantiteten ska enligt 1 mom. kunna höjas bland annat, om de djurenheter som stödet för 2007 baserar sig på av de orsaker som framgår av 2 och 3 punkten har varit minst 10 procent färre än produktionsbyggnadens storlek hade tillåtit och produktionen fortsätter 2008. Procentsatsen är för stor och utskottet föreslår därför att den i 2 och 3 punkten ändras till 3 procent.

Av 2 mom. framgår det också att det betraktas som en investering för utvidgning eller nybygge av en produktionsbyggnad, om sökanden har lämnat in ansökningar om bygglov och mil-

jötillstånd senast den 1 augusti 2007 och byggnadsarbetet inte har startat före den 1 januari 2006. Det har ansetts att den 1 januari 2006 är för sent. Man måste också kunna ta hänsyn till de fall då ärendet drar ut på tiden till exempel när ett miljötillstånd har överklagats. Utskottet föreslår att tidpunkten ändras till den 1 januari 2005.

Förslag till beslut

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att lagförslaget i övrigt godkänns enligt propositionen men 10 d § med följande ändringar:

10 d §

Höjning av referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus-hållning

Referenskvantiteten enligt 10 c § kan på begäran av den sökande höjas med det kalkylerade antalet djurenheter, om

(1 punkten som i RP)

2) den sökande har utvidgat sin produktion den 1 januari 2006 eller därefter, men före den 1 september 2008, genom att köpa eller med stöd av ett hyresavtal på minst fem år hyra en produktionsbyggnad, som används för bedrivande av svin- och fjäderfähus-hållning och i fråga om vilken det antal djurenheter som utgjorde grund för utbetalningen av stödet stödåret 2007, på grund av en grundlig renovering av produktionsbyggnaden eller tidpunkten för överföringen av besittningen, är minst *tre* procent lägre än vad storleken på byggnaden skulle medge, och produktionen fortsätter år 2008, eller

3) det i den sökandes besittning återbördas en sådan produktionsbyggnad som varit uthyrd under den period som inverkar på fastställandet av det stöd som betalas på grundval av antalet djurenheter för svin- och fjäderfähus-hållningen stödåret 2007, och där den sökande har börjat bedriva svin- eller fjäderfähus-hållning och det antal djurenheter som utgjorde grund för utbetalningen av stödet stödåret 2007 är minst *tre* procent

lägre än vad storleken på byggnaden skulle medge.

En investering för utvidgning eller nybygge av en produktionsbyggnad betraktas som påbörjad då den sökande lämnat in ansökningar om bygglov enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen eller miljötillstånd enligt 28 § i miljöskyddslagen (86/2000) eller motsvarande till-

stånd i landskapet Åland senast den 1 augusti 2007 och byggnadsarbetet inte påbörjats före den 1 januari 2005. Byggandsarbetet betraktas som påbörjat då grunden till produktionsbyggnaden börjat grävas ut eller andra grundläggningsarbeten påbörjats.

(3—5 mom. som i RP)

Helsingfors den 15 april 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Pertti Hemmilä /saml
medl. Susanna Haapoja /cent (delvis)
Hannu Hoskonen /cent
Anne Kalmari /cent
Esa Lahtela /sd
Mats Nylund /sv
Pentti Oinonen /saf

Klaus Pentti /cent
Petri Pihlajaniemi /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /cent
ers. Matti Kangas /vänst
Timo Kaunisto /cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.